

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням сесії
Червоноградської міської ради
№ _____

**Міська програма для кривдників на 2024-2026 роки
(далі – Програма)**

1. Паспорт Програми

1.	Ініціатор розроблення Програми	Виконавчий комітет Червоноградської міської ради
2.	Розробник Програми	Управління праці та соціального захисту населення Червоноградської міської ради
3.	Відповідальний виконавець Програми	Червоноградський міський центр соціальних служб
4.	Учасники Програми	Управління праці та соціального захисту населення Червоноградської міської ради, відділ у справах дітей Червоноградської міської ради, Червоноградський міський центр соціальних служб, відділ освіти Червоноградської міської ради, відділ охорони здоров'я Червоноградської міської ради, Червоноградська філія ЛОЦЗ, Червоноградський районний відділ поліції ГУ НП
5	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	Програма не потребує фінансування

I. Загальні положення

1. Програмою передбачено комплекс заходів за результатами оцінки ризиків, спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до власних вчинків та їхніх наслідків, до виконання батьківських обов'язків, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

2. У Програмі терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», інших нормативно-правових актах.

3. Мета Програми – корекція агресивної поведінки кривдників, формування соціально прийнятних норм, гуманістичних цінностей і ненасильницької поведінки.

4. Завданнями Програми є:

- сприяння зміні насильницької поведінки кривдника;
- сприяння засвоєнню кривдником моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини, формування у кривдника конструктивної моделі поведінки у приватних стосунках;
- сприяння оволодінню кривдником знаннями про основні норми законодавства в сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, а також про види відповідальності за його вчинення;
- формування у кривдника відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та оточуючих;
- сприяння розвитку у кривдника емоційного інтелекту та самосвідомості;
- розвиток навичок кривдника до конструктивного безконфліктного спілкування, ефективної та ненасильницької комунікації;
- розвиток здатності кривдника виявляти, аналізувати та усвідомлювати свої негативні думки, когнітивні фільтри, помилки, емоції, керувати ними, розуміти їх наслідки.

5. Розроблення, організацію та виконання Програми, її проходження кривдниками забезпечують органи місцевого самоврядування відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

Суб'єкти, що проводять заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, можуть залучати до виконання Програми підприємства, установи, організації, громадські об'єднання, фізичних осіб - підприємців, а також фізичних осіб, які надають соціальні послуги (за їх згодою), відповідно до законодавства.

6. Програму реалізує фахівець (психолог) Червоноградського міського центру соціальних служб, який має фахову вищу освіту та пройшов відповідне спеціалізоване навчання з проведення програм для кривдників, та отримав сертифікат “Психокорекція насильницької поведінки кривдників, які чинять домашнє насильство або відносяться до групи ризику”.

7. Для проведення відповідного спеціалізованого навчання або для висвітлення окремих тем, проведення додаткових занять в якості викладачів/тренерів залучаються експерти, фахівці, які не проходили спеціалізованої підготовки, але мають відповідну освіту, зокрема представники структурних підрозділів Червоноградської міської ради, відділу у справах дітей, уповноважених підрозділів органів Національної поліції України, надавачів соціальних послуг, закладів вищої освіти, охорони здоров'я (лікар-

нарколог, лікар-психіатр, лікар-психотерапевт, лікар-сексопатолог, лікар відповідного профілю тощо), а також психологи, спеціальні педагоги, фахівці в галузі права, представники міжнародних громадських об'єднань, іноземних неурядових організацій (за згодою).

8. Кривдника може бути направлено на проходження Програми на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством за рішенням суду.

Також кривдник може брати участь у Програмі за власною ініціативою.

Заходи з організації та забезпечення проходження програми кривдниками проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до законодавства від органів суду, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України.

Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

9. У разі не прибуття кривдника для проходження Програми або ухилення від її проходження без поважних причин суб'єкт, відповідальний за її виконання, повідомляє про це письмово протягом трьох робочих днів уповноважений підрозділ органу Національної поліції для вжиття відповідних заходів.

II. Методологічні засади

1. Програму розроблено на засадах когнітивної психології. Такий підхід широко застосовується в роботі з цільовою групою, він дає змогу не тільки корегувати поведінку особи, яка вчинила домашнє насильство, а й формувати в неї гуманістичні цінності.

2. Когнітивні методики спрямовані на досягнення довгострокових і тривалих позитивних результатів через зміну переконань особи, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем.

3. Робота із кривдником спрямовується на зміну деструктивних переконань особи, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини.

4. Характеристика Програми:

- цільова група – кривдники;
- кількість діагностичних занять – 3 сесій;
- кількість групових занять – 4 сесій;
- кількість індивідуальних занять – 21 сесій.

5. Форми роботи та тривалість Програми:

- діагностування – тривалість – 3 сесій по 2 год або 3 сесії по 2 год; до проведення діагностики залучаються лікарі-психіатри / лікарі-наркологи (за згодою); вторинна діагностика за результатами проходження Програми – 3 сесії по 2 год або 1 сесія тривалістю 2 год;
- індивідуальна робота – тривалість – 21 сесій по 2 год (максимум 2 год на тиждень); до індивідуальної роботи входять мотиваційні бесіди – 2 сесії тривалістю по 2 год;
- групова робота – загальна тривалість – 4 сесій по 2 год (максимум 3 год на тиждень);
- тривалість індивідуального заняття для кривдника – 2 година;
- періодичність – не рідше ніж один раз на тиждень.

6. Фахівці, які реалізують Програму, повинні керуватися такими принципами:

- конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог закону України «Про захист персональних даних»;
 - дотримання прав та свобод людини, що полягає у наданні допомоги кривднику;
 - недопущення дискримінації, що полягає в тому, що кривдник має право на отримання послуг незалежно від статі, віку, віросповідання, національної приналежності, соціального статусу тощо;
 - компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання домашньому насильству.
7. Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статті, про ухилення рішення суду про направлення кривдника на проходження Програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», статті 27 пункт 7 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

III. Проходження Програми

1. Проходження Програми розпочинається діагностуванням кривдника.
2. В основу Програми покладено загальні принципи психологічної корекції та соціальної реабілітації, що полягають у поєднанні діагностичного, мотиваційного та корекційного блоків:
 - діагностичний блок передбачає проведення первинної діагностики причин насильницьких проявів, агресивної поведінки та підсумкової діагностики результативності проходження Програми;
 - мотиваційний блок спрямовано на визначення та підвищення рівня мотивації для участі у груповій формі роботи в межах Програми, формування або підвищення мотивації для зміни насильницької, агресивної поведінки;
 - корекційний блок передбачає індивідуальну та групову форми роботи.
3. Програма передбачає застосування інтерактивних форм і методів роботи з метою засвоєння інформації та відпрацювання необхідних навичок, використання на практиці отриманих знань і вмінь.
4. Теми Програми (як індивідуальних, так і групових занять) висвітлюють питання, спрямовані на розвиток особистості, мотивацію до активної участі в процесі планування подальшого життя, оволодіння навичками безконфліктного спілкування, ефективної комунікації тощо.

IV. Тематичний план Програми

1. Розподіл часу за модулями і темами здійснюється відповідно до додатку 1 до Програми.
2. Схема роботи із кривдником відповідно до додатка 2 до Програми визначається за результатами діагностики з урахуванням індивідуальних потреб, у тому числі віку, стану здоров'я, статі кривдника.
3. Після занять діагностичного та мотиваційного блоків розпочинається індивідуальна та/або групова робота.
4. Після завершення індивідуальної та/або групової роботи проводиться вторинна діагностика.
5. Очікуванні результати проходження Програми:

1) знання:

- понять «домашнє насильство» та «насильство за ознакою статі»;
- можливих наслідків домашнього насильства та насильства за ознакою статі;
- відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі;
- чинників формування агресивної поведінки;
- причин виникнення та шляхи запобігання конфліктам.

2) навички:

- визначати незадоволені власні потреби;
- задовольняти власні потреби в агресивний спосіб;
- усвідомлювати власні почуття та почуття інших людей.

Додаток 1
до Міської програми для кривдників
на 2024-2026 роки

**РОЗПОДІЛ ЧАСУ
за модулями і темами**

№	Назва блоку, теми	Кількість годин	
		індивідуальна робота	групова робота
1	2	3	4
Блок 1	Зміст і методи діагностики психоемоційного стану кривдника	4 год	
Частина 1	Діагностичні методики, що застосовуються до початку корекційної роботи. Проведення психодіагностики. Карта первинного психологічного обстеження кривдника	2 год	
Частина 2	Діагностичні методики, що застосовуються в процесі індивідуальної корекційної роботи	2 год	
Блок 2	Технологія проведення мотиваційної бесіди/інтерв'ювання з кривдником	6 год	
	Вступ до Програми для кривдників. Знайомство. Формування правил роботи групи	2 год	
	Перший етап мотиваційної бесіди / інтерв'ювання	2 год	
	Другий етап мотиваційної бесіди / інтерв'ювання	2 год	
Блок 3	Зміст індивідуальної корекційної роботи з кривдником	34 год	
Тема 1	Прояви агресивності та особиста відповідальність за власні слова й вчинки. “Відповідальність за власну поведінку”	2 год	
Тема 2	Емоційна рівновага. Розвиток емоційного інтелекту.	2 год	

	Усвідомлення власних емоцій і почуттів		
Тема 3	Усвідомлення почуттів. Когнітивна робота. Мотиви поведінки. Усвідомлення взаємозв'язку думок, емоцій і поведінки. Робота з деструктивними переконаннями (два заняття)	2 год	
Тема 4	Керування почуттям гніву та самоагресією. Ціннісна сфера особистості кривдника (одне заняття)	2 год	
Тема 5	Формування навичок самоконтролю і саморегуляції. Поведінкова робота. Аналіз дисфункційної поведінки	2 год	
Тема 6	Усвідомлення власних особистісних меж для конструктивного спілкування. Моделювання адаптивної поведінки. Формування здатності задоволення потреб в асертивний спосіб (два заняття)	2 год	
Тема 7	Подолання страхів. Формування навичок аналізу автоматичних думок	2 год	
Тема 8	Усвідомлення власних потреб і пошук способів їх задоволення. Формування навичок самоконтролю емоційних проявів	2 год	
Тема 9	Конструктивне розв'язання конфліктів. Формування навичок аналізу соціальної ситуації. Усвідомлення власних кордонів та кордонів інших людей	2 год	
Тема 10	Розвиток навичок спілкування. Формування навичок конструктивного спілкування “ Я- повідомлення ”	2 год	
Тема 11	Механізми формування агресивної поведінки: які вони, як їх розпізнати та зупинити	2 год	
Тема 12	Установлення індивідуальних цілей та побудова перспективних планів щодо подолання агресивної поведінки. Власний план безпеки	2 год	
Тема 13	Навички контролю гніву I частина Відпрацювання навичок контролю гніву та агресії. Формування навичок самоконтролю агресивних патернів поведінки	2 год	
Тема 14	Навички контролю гніву II частина Планування та реалізація поведінкових патернів адаптивних переконань	2 год	
Тема 15	Ефективна комунікація	2 год	
Тема 16	Формування цілей і перспективних життєвих планів. Консультаційні заходи щодо підвищення мотиваційного потенціалу	2 год	

Тема 17	Формування перспективних планів.	2 год	
Блок 4	Зміст групової роботи з кривдниками		8 год
Тема 1	Сутність понять «насильство», «насильство за ознакою статі» та «домашнє насильство». Види насильства та дії, які слід вважати насильством.		2 год
Тема 2	Цикл насильства. Наслідки насильств		2 год
Тема 3	Наслідки насильства для дітей		2 год
Тема 4	Партнерська взаємодія. Моделювання взаємозв'язку думок, емоцій і поведінки		2 год
Блок 5	Вторинна діагностика за результатами проходження Програми. Складання плану запобігання рецидиву насильницької поведінки	2 год	
	Підведення підсумків. Складання плану запобігання рецидиву насильницької поведінки	2 год	
Підсумок		48 год	8 год

СХЕМИ РОБОТИ з особою в межах Програми

